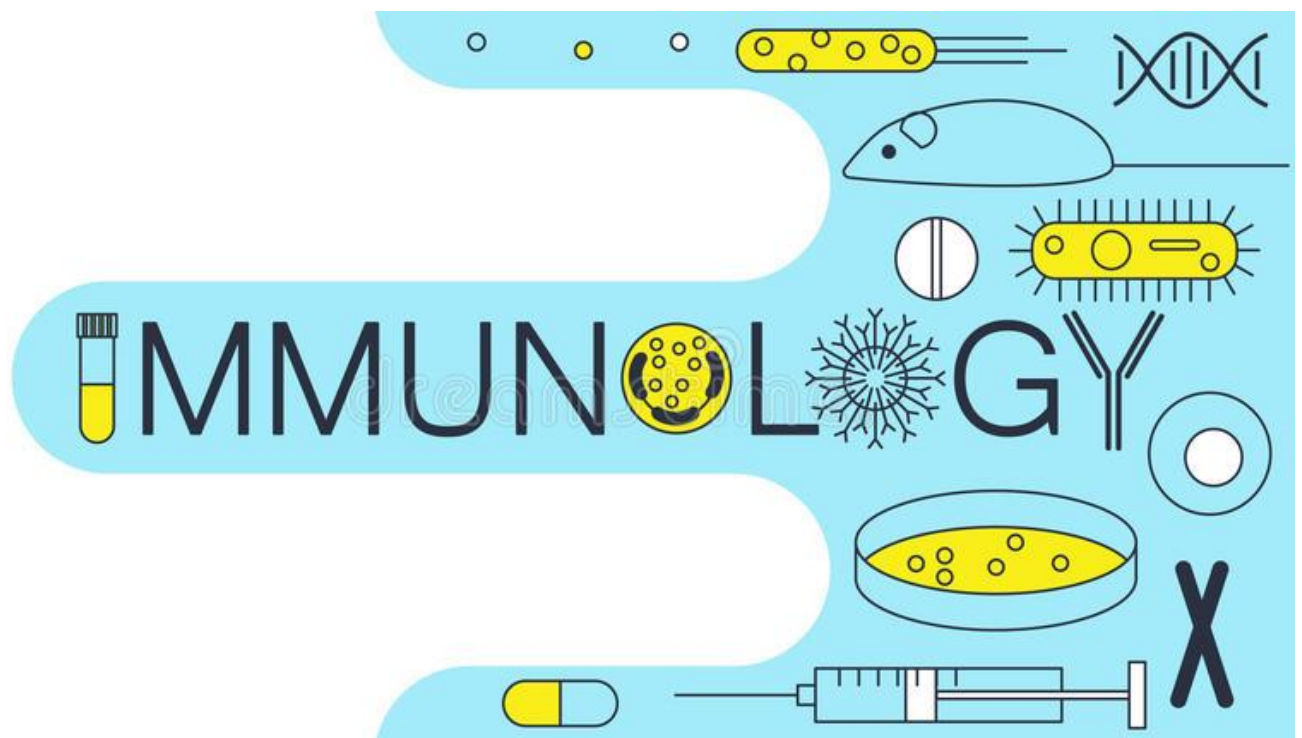

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(факультетська вибіркова навчальна дисципліна)
Ветеринарна імунологія

Розробник:

АВРАМЕНКО Наталія, доцент кафедри нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин, кандидат ветеринарних наук, доцент

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Ветеринарна імунологія
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	(факультетська вибіркова навчальна дисципліна)
Назва структурного підрозділу	Кафедра нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<p><i>Викладач:</i> АВРАМЕНКО Наталія, кандидат ветеринарних наук, доцент</p> <p><i>Контакти:</i> ауд. 19 (навчальний корпус №1)</p> <p><i>e-mail:</i> nataliia.avramenko@pdaa.edu.ua,</p> <p><i>телефон:</i> +380991947982,</p> <p>сторінка викладача:</p> <p>https://www.pdaa.edu.ua/people/avramenko-nataliya-oleksiyivna</p>
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність Освітня програма	211 Ветеринарна медицина ОПП Ветеринарна медицина
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Цитологія, гістологія, ембріологія; анатомія свійських тварин

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни “Ветеринарна імунологія” є те, щоб здобувачі вищої освіти оволоділи знаннями із сучасних досягнень з основних питань імунології: антигени, антитіла, організація та функціонування імунокомпетентної системи, клітинні кооперації, гістосумісність, імуногенетика, еволюція імунітету, імунобіотехнологія; розглянули основні форми та види порушення імунологічної реактивності у тварин.

Основні завдання навчальної дисципліни “Ветеринарна імунологія” - забезпечення студентів теоретичними і практичними знаннями про принципи та особливості гуморальних і клітинних факторів імунітету – основного механізму забезпечення захисту організму від інфекційних агентів, аутоантигенів, власних клітин із зміненою генетичною інформацією.

Компетентності:

Загальні:

- ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 2. Знання та розуміння предметної галузі та професії.
- ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК 4. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові:

ФК 1. Здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності.

ФК 2. Здатність здійснювати відбір, пакування, фіксування і пересилання проб біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

ФК 3. Здатність організувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.

Результати навчання:

РН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.

РН 2. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Номери і назви тем	Кількість годин			
	денна форма 211 ВЕТ_мд_2021			
	усього	у тому числі		
л.		лаб.	с.р.	
Тема № 1. Вступ. Імунітет.	12	2	2	8
Тема № 2. Антигени.	12	2	2	8
Тема № 3. Антитіла (імуноглобуліни).	12	2	2	8
Тема № 4. Імунокомпетентна система.	12	2	2	8
Тема № 5. Гуморальні фактори імунних реакцій. Головні комплекс гістосумісності. Комплемент.	12	2	2	8
Тема № 6. Імунна відповідь та механізм кооперації імунокомпетентних клітин	12	2	2	8
Тема № 7. Імунопатологія. Основні форми порушення імунологічної реактивності. Імунологічна толерантність.	12	2	2	8
Тема № 8. Алергія.	14	2	4	8
Тема № 9. Імунодефіцити.	12	-	4	8
Тема № 10. Аутоімунні та імунопроліферативні захворювання.	10	-	2	8
Усього годин	120	16	24	80

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування	виконання завдань лабораторної роботи	виконання завдань самостійної роботи	колоквиум (контрольне опитування)	
Залік (6 семестр)					
РН 1.	10	10	10	20	50
РН 2.	10	10	10	20	50
Разом	20	20	20	40	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Опитування	Виконання завдань лабораторної роботи	Виконання завдань самостійної роботи	Колоквіум (контрольне опитування)	Разом
Тема 1. Вступ Імунітет	2	2	2	4	10
Тема 2. Антигени	2	2	2	4	10
Тема 3. Антитіла (імуноглобуліни).	2	2	2	4	10
Тема 4. Імунокомпетентна система.	2	2	2	4	10
Тема 5. Гуморальні фактори імунних реакцій. Головний комплекс гістосумісності. Комплемент.	2	2	2	4	10
Тема 6. Імунна відповідь та механізм кооперації імунокомпетентних клітин	2	2	2	4	10
Тема 7. Імунопатологія. Основні форми порушення імунологічної реактивності. Імунологічна толерантність.	2	2	2	4	10
Тема 8. Алергія.	2	2	2	4	10
Тема 9. Імунодефіцити.	2	2	2	4	10
Тема 10. Аутоімунні та імунопроліферативні захворювання.	2	2	2	4	10
Разом	20	20	20	40	100

Залік (6 семестр) Поточний контроль:

▪ **опитування (0-2);**

Бали	Здатність здобувача
0	ЗВО не відповів на питання з теми лекції
1	ЗВО опанував матеріал лекції частково та відповів не на всі питання, не знав і неграмотно використовував термінологію ветеринарної медицини, не визначав суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології;
2	ЗВО опанував матеріал лекції в повному обсязі та відповів на всі питання, знав і грамотно використовував термінологію ветеринарної медицини, визначав суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.

▪ **виконання завдань лабораторної роботи (0-2);**

Бали	Здатність здобувача
0	ЗВО не був присутній на лабораторному занятті.
1	ЗВО повністю виконав завдання лабораторного заняття, але не надав відповіді при захисті роботи.
2	ЗВО повністю виконав завдання лабораторного заняття та повністю надав відповіді при захисті роботи, знав і грамотно використовував термінологію ветеринарної медицини, визначав суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.

▪ **виконання завдань самостійної роботи (0-2);**

Бали	Здатність здобувача
0	ЗВО не виконав самостійної роботи.
1	ЗВО повністю виконав завдання самостійної роботи, але не надав відповіді при захисті роботи.
2	ЗВО повністю виконав завдання самостійної роботи та повністю надав відповіді при захисті

	роботи, знав і грамотно використовував термінологію ветеринарної медицини, визначав суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.
--	---

▪ **колоквіум (контрольне опитування) (0-4);**

Бали	Здатність здобувача
0	у відповіді ЗВО відповідь на питання взагалі відсутня.
1	у відповіді ЗВО питання не розкриті, є значні помилки та окремі положення трактуються не вірно.
2	у відповіді ЗВО питання не розкриті, є значні помилки але окремі положення трактуються вірно.
3	у відповіді ЗВО є невідповідності, але взагалом питання розкриті.
4	здобувач вищої освіти повністю розкрив питання та надав ґрунтовну відповідь, знав і грамотно використовував термінологію ветеринарної медицини, визначав суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.

Трудовість:

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4,0.

Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Викладання навчальної дисципліни «Ветеринарна імунологія» здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті».

Навчальна дисципліна "Ветеринарна імунологія" спеціальності 211 "Ветеринарна медицина" та 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» вивчається у шостому семестрі третього року навчання і виступає як один із найбільш важливих загальних предметів професійно-наукової підготовки здобувачів наукового ступеня магістра, який закладає підвалини самостійної дослідницької роботи, надаючи змогу поєднати загальне світооглядне знання з компетентностями в галузі конкретної фундаментальної чи прикладної дисципліни в науково-дослідній практиці, осмислити предмет та специфіку науки як способу об'єктивного пізнання світу загалом та конкретної галузі зокрема, зрозуміти необхідні етапи науково-дослідної роботи: від формулювання проблеми та пошуку необхідної інформації до організації та оформлення результатів проведеного дослідження.

Дисципліна включає лекції та лабораторні заняття. Під час читання лекції доцент науково обґрунтовує, послідовно і систематизовано викладає певні наукові проблеми теми навчального предмету, ілюструє за необхідністю наочно. Лекція завжди слугує підґрунтям для поглиблення і систематизації знань, які набуваються в процесі навчальної роботи. На лабораторному занятті викладач організовує детальний розгляд теоретичних питань теми і формує їх бачення щодо практичного застосування у майбутній фаховій науковій діяльності. Для проведення лабораторних занять колективом кафедри створено методичні розробки для викладачів і методичні вказівки для здобувачів наукового ступеня магістра щодо підготовки і роботи на занятті.

Самостійна позааудиторна робота при вивченні навчальної дисципліни «Ветеринарна імунологія» полягає у підготовці до аудиторних занять, що є основним способом оволодіння навчальним матеріалом. Засвоєння тем контролюється на лабораторних заняттях відповідно до конкретних цілей шляхом усного опитування на основі вирішення конкретних прикладних задач. Відвідування аудиторних занять

є обов'язковим, пропущені заняття підлягають відпрацюванню. Процедура відпрацювання залежить від причин пропуску – поважна чи неповажна.

Підтвердженням поважної причини служить: довідка видана лікарем; якщо здобувач не пред'являє даних документів, то причина пропуску вважається неповажною. Для відпрацювання лекції здобувач зобов'язаний представити лектору:

- якщо лекція пропущена з поважної причини – конспект лекції, написаний на підставі плану пропущеного лекційного заняття;
- якщо лекція пропущена з неповажної причини – конспект лекції з обов'язковим опитуванням.

Відпрацювання пропущених лабораторних занять:

- з поважної причини заняття мають бути відпрацьовані упродовж 1 місяця в індивідуальному порядку з наданням відповідної довідки.
- з неповажної причини повинні бути відпрацьовані впродовж 2 тижнів.

Відпрацювання відбуваються на кафедрі згідно графіку шляхом усного опитування із пропущеної теми. При вивченні навчальної дисципліни " Ветеринарна імунологія» передбачено використання дистанційних технологій.

Здобувач повинен уникати будь-яких порушень академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачем передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше публікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман – надання завідомо неправдивої інформації що до власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.

Під час перебування на кафедрі здобувачі повинні:

- дотримуватись правил внутрішнього розпорядку, протипожежної безпеки та техніки безпеки;
- дотримуватись ділового стилю одягу спеціаліста-професіонала, предмети одягу повинні бути чистими та випрасуваними;
- підтримувати порядок в аудиторіях та навчальних приміщеннях;

- дбайливо та охайно ставитись до майна (меблів, обладнання, технічного оснащення);
- не виносити без дозволу речі та обладнання з навчальних кімнат кафедри, а в разі умисного пошкодження – компенсувати їх вартість в порядку, визначеному чинним законодавством;
- не допускати протиправних дій, аморальних вчинків.

Здобувачу забороняється:

- порушувати графік навчального процесу і допускати невиконання навчального плану та індивідуального навчального плану без поважних причин;
- запізнюватися та пропускати заняття без поважних причин;
- протягом заняття виходити з аудиторії без дозволу викладача;
- користуватись під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу викладача;
- займатись сторонньою діяльністю, відволікати інших здобувачів та заважати викладачу;
- використовувати медичну форму та окремі її елементи, що не відповідають санітарно-гігієнічним вимогам;
- у приміщеннях корпусу і прилеглий території заборонено палити;
- вчиняти аморальні дії, які принижують людську гідність, вживати ненормативну лексику;
- вчиняти протиправні дії та здійснювати будь-які дії, що можуть створити умови, небезпечні для здоров'я та/або життя оточуючих.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча навчальна програма, презентації, відеоролики

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Ветеринарна імунологія: навч. посіб. /А. М. Головка, Т. І. Фотіна, В. Ю. Кассіч та ін.. К. : «Аграрна освіта», 2011. 160 с.
2. Ветеринарна імунологія. Практикум: навч. посіб. / А. Й. Мазуркевич та ін.. К. : Агроосвіта, 2014. 168 с.
3. Ветеринарна імунологія [Навчальний підручник] / А. Й. Мазуркевич, Ю. О. Харкевич, В. Б. Данілов, М. О. Малюк, В. В. Ковпак. К.: "НУБіП України,", 2018. 334 с.
4. Мазуркевич А. Й., Скибіцький В. Г., Харкевич Ю. О., Данілов В. Б., Малюк М. О., Ковпак В. В. Ветеринарна імунологія. Практикум. Київ. ТОВ «ЦП-Компринт». 2014. 195 с.
5. Навчальний посібник «Лабораторні дослідження в ветеринарній імунології» / Н. О. Авраменко, Г. О. Омельченко. Суми, 2014. 110 с.
6. Робочий зошит дисципліни «Ветеринарна мікробіологія та імунологія» /Н. О. Авраменко, Г. О. Омельченко. Суми, 2015. 194 с.
7. Educational benefit Veterinary Microbiology and Immunology / O. L Nechiporenko, T.I. Fotina, N. O. Avramenko, H. A. Fotina, G. O. Omelchenko, Sumy, 2018. 346 p.

Допоможні

1. Андрійчук А. В. Довідник з ветеринарної імунології / А. В. Андрійчук, І. О. Рубленко, В. М. Зоценко, Д. М. Островський, С. І. Тарануха, Є. О. Гавага //Довідник з ветеринарної імунології. БНАУ, м. Біла Церква. 2019. 108 с.

2. Лабораторні методи досліджень у біології, тваринництві та ветеринарній медицині: довідник / В. В. Влізло та ін.; за ред. В. В. Влізла. Львів: СПОЛОМ, 2012. 764 с.
3. Мазуркевич А.Й., Куц Н.В. Данілов В.Б. Імунологічна (специфічна) реактивність / Методичні вказівки. К.: НУБіП України, 2012. 31 с.
4. Mazurkevych A., Danilov V., Malyuk M. Basics of immunology/ Methodical recommendations. K.: NULES of Ukraine, 2012. 41 P.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. <https://profbook.com.ua/veterinarna-imunologiya.html>
2. <https://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/660/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9A%D0%BB%D1%96%D0%BD%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D1%96%D0%BC%D1%83%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D1%82%D0%B0%20%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D1%80%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>